

[Läran är himlen, livet jorden](#), ML

[Den stående frågan II](#) (Insändare och svar)

["Moder vår" – en förfalskning](#) (K), EH

[Reinkarnation kontra evigt liv](#) (K), EH

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Läran är himlen, livet jorden

Martin Luther 1535 över Gal. 5:10

På liknande sätt (som Paulus) håller vi nu för bannlysta och fördömda dem som påstår, att artikeln om Herrens lekaments och blods sakrament är osäker, eller våldför sig på Kristi ord vid nattvardens instiftelse. Vi håller ytterligt strängt på att alla artiklar i den kristna läran, både stora och små (fast för oss ingen är liten), skall vara rena och vissa. Det är i högsta grad nödvändigt. Ty läran är vårt enda ljus, den lyser och leder oss och visar oss vägen till himlen. Om den bringas att vackla på någon punkt, måste det hela komma i gungning. Om det sker, kan kärleken inte hjälpa oss. Vi kan bli frälsta utan kärlek och endräkt i vårt förhållande till sakramentarierna, men vi kan det inte utan ren lära och tro. I övrigt vill vi gärna visa kärlek och leva i endräkt med dem som tillsammans med oss tänker kristligt om den kristna lärans alla artiklar. Ja, så vitt det på oss ankommer skall vi också hålla frid med våra fiender och be för dem som på grund av okunnighet smädar vår lära och förföljer oss, men inte så mot dem, som med vett och vilja och i strid med sitt samvete våldför sig på en eller flera av den kristna lärans artiklar...

Därför gäller det, som jag ofta säger, att noga skilja läran från livet. Läran är himlen, livet är jorden. I livet finnes synd, villfarelser, orenhet och bittert elände. Där skall kärleken ha overseende, finna sig i åtskilligt, låta sig bedragas, tro, hoppas och uthärda allt, där skall syndernas förlåtelse regera, bara inte synden och villfarelsen försvaras. Men i läran finnes ingen villfarelse, och därför behöver den inte syndernas förlåtelse. Läran och livet kan

således inte alls jämföras. En enda prick av läran är förmer än himmel och jord (Matt. 5:18). Därför tillåter vi inte, att den träds förnär, ens i det minsta. Gentemot villfarelser i levernet däremot förstår vi utmärkt väl att vara överseende... Men vår lära är ren, Gud vare lov. Alla våra trosartiklar är fast grundade i den heliga Skrift.

[[Lutheranen 1/2002](#)]

[Ännu ett försök till svar, insändare av Pekka Heikkinen](#)

[Vårt svar](#)

[Förnuftsargument](#)

[Vad är ett kyrkosamfund?](#)

[Den lutherska bekännelsen](#)

[Vilket kyrkosamfund vill Gud att vi skall tillhöra?](#)

[Hur skall vi se på heretiska kyrkor?](#)

Den stående frågan II

I Lutheranen [nr 2-3/2001](#) återgav vi under ovanstående rubrik en insändare från kyrkoherde Pekka Heikkinen i Göteborgs stift tillsammans med vårt svar. Tankeutbytet fortsätter här, inlett av en ny insändare från Heikkinen.

ÄNNU ETT FÖRSÖK TILL SVAR

År 2001 sände undertecknad in ett ”Försök till svar” på Lutheranens stående fråga till oss präster, som står kvar i Svenska kyrkan (SvKy), varför vi gör det, då Bibeln och de lutherska bekännelseskriterierna yrkar på utträde. Efter lång tid kom en reaktion i form av ”Vårt svar” från Staffan Bergman (SB) i Lutheranen nr 2-3/01, men svaret var då så mycket längre och utförligare, vilket jag tackar för. ”Vårt svar” innehöll mycket beaktansvärt, men då innehållet inte övertygat mig, återkommer jag i ärendet med ”Ännu ett försök till svar”.

Det är riktigt, att jag argumenterar mycket utifrån mänskliga bedömningar och överväganden, då jag hävdar, att jag än så länge kan försvara mitt kvarblivande i Svky. Men precis som SB anser jag, att det avgörande är vad främst Skriften och sedan i andra hand också de lutherska bekännelseskriterierna har att säga i saken. Då jag emellertid inte har funnit, att dessa två källor ger ett klart besked i saken, har jag sett mig tvungen att använda mitt förstånd, som Gud gett mig, och som jag hoppas han upplyst med sin helige Ande. Och mitt förstånd säger: Bliv kvar eftersom du har

möjlighet att nå så många fler än om du trädde ur. Bliv kvar och försök, om möjligt, reformera den förfallna Svky. Bliv kvar och var ett salt och ljus i den, så räddar du alltid några.

SB hänvisar till Matt. 7:15, Rom. 16:17, 1 Tim. 6:3ff, Tit. 3:10, 2 Kor. 6:14-18 och 2 Joh. v. 9-11. Jag har noga studerat dessa ställen, där särskilt uttryck som ”akta er”, ”dra er ifrån” och ”fly” anses ”förfärande klart” bevisa, att jag i dagens situation skall gå ut ur Svky. *Detta anser jag vara en övertolkning. SB vill med nämnda bibelställen bevisa mer än de själva bevisar.* Frågan är, *hur* jag flyr, drar mig ifrån och aktar mig för villolärer och villolärare. SB menar, att det sker genom utträde ur Svky. Själven menar jag, att jag alla mina prästår har iakttagit dessa förmaningar utan att gå ur Svky genom att inte gilla falska läror eller lärare utan bestraffa dem offentligt i tal och skrift och vägra att ha gudstjänstgemenskap med villolärare m.fl. sådana.

För SB tycks det vara solklart, att Skriften menar att vi skall dra oss ur ett formellt medlemskap i en yttre kyrkoapparat. Men är det inte snarast fråga om att dra sig undan *gudstjänstgemenskapen* med villolärarna och dem som uppenbart och med vett och vilja lever i strid med Guds Ord? Är inte det som SB kallar kyrkogemenskap egentligen gudstjänstgemenskap? *Kan SB bevisa, att ovannämnda skriftställen yrkar på utträde just ur ett yttre kyrkosamfund?*

SB citerar vidare ett avsnitt ur ”Påvens makt och överhöghet” men gör mig inte det minsta mer övertygad. Författarna där endast åberopar ovan nämnda bibelcitater och tillägger: ”Då det förhåller sig på detta sätt, bör alla kristna undvika att befatta sig med påvens gudlösa lära, hädelser och orättfärdiga grymhet.” Men det är ju just vad jag m.fl. präster gör i Svky, liksom vi inte heller befattar oss med Svky:s villfarelser, om det nu inte skulle ske genom att vi betalar vår kyrkoavgift i den församling där vi bor och lever, vilket är ett ytterst svagt argument. Borde i så fall inte SB begära utträde ur både stat och kommun? De använder ju hans skattepengar till allehanda ogudaktighet. Vi lever dock i världen, fast vi inte skall vara *av* världen.

SB kallar det en gammal myt, att Luther skulle ha drivits ut ur påvekyrkan och hävdar, att denne själv tog initiativet och bröt sig ur. Som argument anförs, att Luther brände påvekyrkans hot om bannlysning tillsammans med kyrkans kanoniska böcker på bål. Att Luther kunde förutse, att detta skulle resultera i bannlysning är säkert riktigt. Ändå var det inte han som bröt sig ur utan blev

utdriven genom en bannbulla. Först så småningom vidtog Luther mått och steg för att organisera en från påvekyrkan fristående kyrka, men ännu 1530 hade ingen mer än Luther hamnat utanför påvekyrkan. Istället pågick för fullt försök till samförstånd. Vid riksdagen i Augsburg deltog de lutherska furstarna även med Luthers goda minne i de påvligas mässa. När till sist lutherska lands- och nationalkyrkor skapades, blev de visst inte några idealiska skapelser, även om de var bättre än påvekyrkan.

Utan att på något sätt vilja jämföra oss med Luther vill jag peka på, hur för några år sedan jag tillsammans med ett 50-tal präster här i Göteborgs stift skriftligen avsåde oss biskop Eckerdal som vår andlige ledare. En administrativ chef fick han vara. Detta var ju inte lika allvarligt som Luthers bål men ändå ganska utmanande. Eckerdal ansåg sig inget kunna göra mot oss. Vi står kvar i Svky och har ingen gudstjänstgemenskap med honom. SB tror, att jag inte skulle kunna vägra en villfarande biskop nattvarden. Däri hugger han i sten. Sedan jag förmanat en sådan biskop en eller två gånger, skulle jag utan vidare hoppa över honom vid nattvardsbordet, om han framhärdat med att komma, det fick kosta vad det ville. Samma sak skulle jag göra med vem som helst jag vet är en villolärare eller lever i uppenbar synd med vett och vilja.

SB menar, att Svky:s nattvardsbord är alldeles för öppna. Ovanstående exempel visar, att de inte överallt är helt öppna, vilket inte hindrar, att de kunde vara ännu bättre tukt och ordning. Det kan dyka upp någon helt okänd vid nattvardsbordet utan att jag vägrar denne sakramentet. En personlig kännedom om varje nattvardsgäst vore idealet. Det jag har ”att sätta emot” är ett ordentligt skriftetal. Guds rena och klara Ord är ingalunda något futtigt och kraftlöst instrument. Sedan får vederbörande själv ta ansvar för sin nattvardsgång. Småbarn ger jag inte heller nattvarden, trots att det enligt Svky:s ordning är tillåtet för vilken döpt som helst att komma. Åter ett exempel på hur man drar sig undan, flyr och tar sig i akt utan att gå ur Svky. Ofta påstås, att man som lutheran måste förhålla sig till varje nattvardsgäst i förväg. Visst gjorde Luther det mycket, men det måste med kraft tilläggas, att han inte krävde detta som en absolut ordning, eftersom det inte vilar på ett i Skriften givet bud. Han kunde inte heller stämpla det som obibliskt, att utvecklingen i detta stycke gick helt andra vägar på många håll i Europa än i t.ex. Wittenberg.

SB radar upp det ena exemplet efter det andra på förfallet i Svky, vilket jag inte vill eller kan förneka. Men dessa exempel förändrar

inte i sak vad jag ovan anfört om principen för ”fly” mm. Givetvis är människors kärlek till sin hembygds kyrka och antalet av dem som skulle följa oss vid ett utträde ur Svky inga avgörande argument. *Men då SB:s argument ur Skriften och bekännelseskriterierna inte övertygar, är vi i vår rätt att använda det av Herren givna förnuftet och andliga omdömet, vilka tills vidare säger oss. Bliv kvar!*

En mycket allvarlig sak SB tar upp är prästvigningsstoppet i Svky. Gud kallar på unga män, men biskoparna vägrar viga dem. Svky töms hela tiden på äldre rätta präster, medan nya rätta vägras vigning. Det blir allt mer sällsynt med Guds rena och klara Ord år från år. Prästvigningsfrågan måste lösas på något sätt. Det arbetas på den, men ännu har vi inte kommit till skott. När så sker, väntar kanske nya repressalier från Svky, men vad betyder det? Vi lyder Gud mer än människor. De återlösta själarna behöver Guds Ord för att leva och inte dö för evigt. Vi ser inte, att vi måste gå ur Svky för att ta prästvigningsfrågan i egna händer. Men vill Svky då driva ut oss, så må det ske. Då befinner vi oss i samma situation som Luther 1521, inte ännu, så ser vi det.

Till sist vill SB påstå, att vi som blir kvar i Svky inte behöver offra något t.ex. heder och ära, och att vi slipper kallas bl.a. fundamentalister. Säkert inser han vid närmare eftertanke, att detta är löst tal. Vi behöver visserligen inte göra det ekonomiska offer, som ett utträde *kan* innebära för somliga. Men visst smädas, beljuges och smutskastas vi minst lika mycket som SB och Co. Jag kan ge ett färskt exempel. På Annandag jul lärde jag tydligare än vanligt i min predikan, att det är synd mot Herrens bud med kvinnliga präster, aborter och ett utlevt homosexuellt liv. Efter det har inte pressen och andra massmedia lämnat mig i fred. Jag är uthängd nästan dagligen i ett flertal västsvenska tidningar och har blivit kallad något mycket värre än fundamentalist. Hur detta slutar vet jag inte. En person har ställt sig i spetsen för att få mig bort från den församling där jag arbetar.

Staffan Bergman, var inte så säker på, att vi som än så länge anser oss böra stå kvar i Svky handlar i strid med Skriften och de lutherska bekännelseskriterierna. Men anser Du alltjämt, att Du fattat saken rätt, så *visa tydligare än hittills*, att Skriften och de andra skrifterna skall tolkas just som Du m.fl. gör det. Du är säkert mer lärd än jag, men jag är inte så olärd, att jag inte tar reson, om Du blir tydligare.

Tills vidare är det min bedömning, att det är både kärlekslöst och

trångsynt av Dig att vägra låta sådana personer delta i Din kyrkas nattvardsgångar, vilka delar Din teologiska uppfattning i allt utom i frågan om kyrkogemenskap.

Pekka Heikkinen

VÅRT SVAR

Jag tackar Pekka Heikkinen (i fortsättningen kallad PH) för hans insändare och för att han aktar det värt att fortsätta vårt tankeutbyte. PH visar både mod och gott uppsåt i en för honom svår kyrklig situation, där han vill stå kvar och rädda vad som räddas kan ”i den förfallna Svky”. I sig är detta värt all aktning, men vi menar ändå att Skriften och den lutherska bekännelsen bjuder oss att gå en annan väg. Om detta är PH inte övertygad, men han är hedersamt nog beredd ”att ta reson” om jag ”tydligare än hittills” kan visa att det förhåller sig så. Försöka duger.

PH anser att de anförda bibelställena inte nödvändigtvis betyder att man skall dra sig ur det formella medlemskapet i ett yttre kyrkosamfund. Det är bara själva gudstjänstgemenskapen med villolärarna man skall dra sig ur. Han tycker därför att vi övertolkar Skriftens bud om att ”akta er”, ”fly” och ”dra er ifrån” och låter dem ”bevisa mer än vad de själva gör”. PH går dock inte närmare in på dessa ställen och försöker inte bevisa att de gör undantag för formellt medlemskap i villfarande kyrkor. Han hänvisar inte heller till några andra ställen som stöd för en sådan tanke.

PH tar i stället sin tillflykt till diverse historiska frågor som t.ex. om Luther självmant bröt med den romerska kyrkan eller blev utdriven eller om de lutherska furstarna (på kejsarens order) deltog i den påvliga mässan vid öppnandet av riksdagen i Augsburg 1530. Han söker liksom efter tillfällen då lutheraner under den lutherska kyrkans födslovåndor av taktiska eller andra skäl möjligen kan ha varit mindre noga med vilka de firade gudstjänst med. Om dessa ting finns en hel del att säga, men av utrymmesskäl

låter jag det här anstå för viktigare ting. Vi bygger inte vår tro på Luthers eller lutheraners agerande i olika historiska situationer, och vi känner för övrigt inget tvång att till varje pris försvara allt vad de har sagt och gjort. Det vore olutherskt.

Det avgörande är vad Skriften säger. Vi förstår PH:s problem med att anföra Skriften till försvar för ett förblivande i ett villfarande samfund. Det finns nämligen inte ett enda ställe vare sig i GT eller i NT som ger Guds folk tillåtelse att stå i någon som helst religiös eller kyrklig gemenskap med falsk lära. Villfarelsen omnämns överallt som ett förskräckligt ont: den är ett brott mot Guds bud, kommer från den onde, är ett ogräs, ett dödligt gift, en farlig surdeg som vill genomsyra allt, en elakartad cancersvulst etc. Falska profeter är brottslingar av allra värsta slag: de utger sina lögner för att vara Guds ord och förför Guds barn. Varningarna för varje befattning med dem är legio rakt igenom hela Skriften. *”Vad har ljus gemensamt med mörker? Hur kan Kristus och Beliar komma överens... Vad kan ett Guds tempel ha för gemenskap med avgudarna? ... Gå ut ifrån dem och skilj er ifrån dem och rör inte vid något orent”*, säger Herren i 2 Kor. 6:14-16. Detta ställe kan tjäna som en god sammanfattning av både GT:s och NT:s stränga förbud mot all gemenskap med villfarelse. Det står också klart att denna stränghet är ett uttryck för Guds kärlek till fåren i sin hjord: han vill inte att något enda av dem skall gå förlorat.

Förnuftsargument

Men PH anser ändå inte att Skriften ger klart besked i den aktuella frågan. Därför blir hans argument för ett kvarblivande i en kättersk kyrka förnuftsargument, vilket han öppet och ärligt medger: *”Mitt förstånd säger: Bliv kvar... Bliv kvar och var ett salt och ljus, så räddar du alltid några.”*

PH inser att han därmed också tvingas betala lagstadgad kyrkoavgift till en kyrka vars tro han i många stycken bekämpar. Det är dock *”ett ytterst svagt argument”* för att

lämna den, menar han, och tröstar sig med att våra vanliga skattepengar i stat och kommun ju också går ”till allehanda ogudaktighet”. Men detta är en mycket klen ursäkt. Vad PH totalt tycks glömma bort är att stat och kommun inte är någon kyrka. De styrs inte av Bibeln, utan av förnuftet och allmänna moraliska värderingar. Deras mål är inte frälsning och evigt liv utan lag och ordning, kroppsligt skydd och jordisk välfärd för medborgarna oavsett deras religiösa tro. I sitt ”världsliga regemente”, för att använda Luthers term, tillåter Gud både det ena och det andra för ”de hårda hjärtanas” skull (Matt. 19:8). Ribban ligger betydligt lägre här än i Guds ”andliga regemente”, den kristna kyrkan. Att kristna som medborgare i jordiska riken skall betala skatt, och det även om överheten är hednisk, har Kristus själv befallt, när han höll upp den romerska ockupationsmaktens skattepenning och sade: *”Ge kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud”* (Matt. 22:21). Men han har aldrig befallt oss att vara med i kyrkor, där kollekt och kyrkoavgifter går till sådant som befrämjar villfarelse.

En sak i PH:s agerande rimmar illa med både naturgivet förnuft och allmän känsla för moral. En vanlig Svensson måste fråga sig hur i all världen PH kan vara kvar i en kyrka, där han inte tänker ge nattvarden åt enligt hans mening obotfärdiga och villfarande medlemmar. PH har ju även avsagt sig sin biskop som andlig ledare och förklarar frankt att han också skulle vägra en villfarande biskop nattvarden i hans kyrka (det blir väl alla nu i tjänst varande biskopar då). Man måste säga att kyrkans ledning hittills visat sig vara mycket tålmodig och overseende som inte skarpt tagit itu med sådana fasoner. Det skulle inte ha tolererats i någon annan organisation eller på någon annan arbetsplats. Men PH försvarar sig med att han lyder Gud mer än människor. Men var har Gud sagt att man skall göra så i ett kyrkosamfund som man frivilligt står med i och låter sig avlönas av för att utföra vissa bestämda tjänster? Är man med i en öppen och demokratisk folkkyrka som Svenska kyrkan, där all kyrkotukt i princip är avskaffad, kan man inte förvägra medlemmarna dop och nattvard. Har PH så lite gemensamt med sin kyrka och dess ledning som

han har, så borde han i rimlighetens namn lämna den.

Vad är ett kyrkosamfund?

PH talar om ”ett yttre kyrkosamfund” som något tämligen betydelselöst i sammanhanget. Vad är ett kyrkosamfund? Vi har i NT ingen lagstiftning eller några bindande föreskrifter om hur ett sådant skall utformas eller organiseras. Nådemedlen är gudomligt instiftade liksom det heliga prästämbetet som på Kristi och kyrkans uppdrag skall förvalta nådemedlen. Men i övrigt är kyrkans organisation en mänsklig ordning överlåten åt oss att utforma. Detta brukar vi lutheraner gärna poängtera i motsättning till en del andra kyrkor som menar att just deras kyrkoordning eller organisationsform är gudomligt given. Men medlemskap i ”kyrkoapparaten”, som PH lite ringaktande säger, är för den skull inte någon obetydlig formsak eller en ren teknikalitet.

Alla kyrkosamfund har fanor och baner under vilka deras skaror samlas. På dessa finns angivet vad kyrkan står för, vilket budskap man vill få ut. Vad som i dag står på Svenska kyrkans baner i form av kyrkomötesbeslut, Lilla och Stora boken, biskopsuttalanden m.m., känner PH väl till – och förskräcks över. I en påskintervju i Kyrkans Tidning nr 13-14 i år, säger ärkebiskop KG Hammar:

Man måste inte tro på något särskilt för att vara kristen. Det räcker med att säga att man vill vara med... Offermotivet var begripligt i Mellanöstern för 2000 år sedan, där man konkret offrade lamm på påsken. Men det är inte något som dagens människor kan ta till sig och relatera till. Det är faktiskt inte nödvändigt att förstå vad ”Guds rena lamm oskyldig...” står för.

Så talar en pluralistisk och gnostisk kyrkas överstepräst, när han förkunnar dess stora evangelium: man får tro på vad man vill. Också vad en ärkebiskop offentligt säger står på kyrkans baner.

Somliga tröstar sig nu med att det i något hörn av Svenska kyrkans baner också står något om den Augsburgska bekännelsen och Konkordieboken. Men det är en klen

tröst, ty dessa bekännelseskriterier från 1500-talet är inget som kyrkan är bunden av i dag. I Kyrkoordningen, kap 1, sägs det klart att de bara är vittnesbörd om hur man trodde på den tiden. Svenska kyrkan fortsätter i dag ”i fortlöpande samtal med andra traditioner” att utlägga sin tro, lära och bekännelse som också kan gestaltas ”i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument” (KO, kap. 1). Nya banderoller med annat innehåll är att vänta.

Den lutherska bekännelsen behåller man ändå som en vinflaska av historisk årgång med den gamla, fina etiketten kvar. Men innehållet har successivt hållits ut och ersatts av annat vin. På kyrkans baner står inte längre ”Skriften allena, nåden allena och tron allena”. Framför allt är ordet ”allena” struket och därmed har portarna öppnats för en mängd inflöden från ”andra traditioner”. Resultatet ser vi, och vi skall inte bli förvånade över någonting som dyker upp på baneret i en kyrka där ingen bestående sanning finns.

Är man medlem i ett yttre kyrkosamfund, så ställer man sig oundvikligt under dess baner. Står det lögner på baneret, så står man också under lögnens baner och stödjer dess banerförare med sin kyrkoavgift. Medlemskap i en kyrka är en bekännelse till den. Det är ett vittnesbörd utåt och ett uttryck för samhörighet. Det innebär alltid någon form av delaktighet i vad kyrkan officiellt och i praktiken står för. Man kan här inte, som PH försöker göra, skilja på gudstjänstgemenskap och kyrkogemenskap. Det går inte, i vart fall inte inför Gud, att hålla sig till det ena och blunda för det andra. Man kan inte heller klyva sin biskop i två delar: en del ”andlig ledare” och en del ”administrativ chef”. Alla biskopar administrerar ytterst sitt stift för att uppfylla kyrkans andliga mål.

Skriftens bud om att fly falska profeter och inte befatta sig med dem kan omöjligen tolkas som ett medgivande att stå kvar i ett yttre kyrkosamfund som härbärgerar och försvarar dem – och än mindre att man betalar för att få göra det. Luther säger att vi enligt Skriften inte ”kan stå i samma stall med andra som driver falsk lära eller är den

hängiven” (Piepers Kristen dogmatik, s. 648). Det var reformatorernas ståndpunkt, väl dokumenterad av åtskilliga forskare.

Den lutherska bekännelsen

Men PH är inte övertygad om att de lutherska bekännelseskrifterna tolkar de aktuella bibelställena som vi gör. När det i bekännelsen står, att ”*alla* kristna bör undvika att befatta sig med påvens gudlösa lära... och undfly och fördöma påven med hans anhängare såsom antikrists rike, så som Kristus har befallt: Matt. 7:15”, och att ”*Gud bjuder* med sin myndighet *alla* att inte ta någon befattning med eller försvara ogudaktighet” (SKB s. 348, min kurs.), så betyder det enligt PH bara att de skall stå kvar i påvekyrkan och kämpa – ungefär som han själv gör i Svenska kyrkan! Konkordiebokens undertecknare skulle nog vända sig i sina gravar om de fick höra något sådant. De ägnade sig inte åt att klamra sig fast vid påvens kyrka, få folk att stanna kvar där och kämpa tills de blev utdrivna.

Varken Luther eller de lutherska bekännelseskrifterna lär något kvarstannande i den romerska kyrkan. Tvärtom skall man göra som ”Gud bjuder”: bryta med den kyrka där antikrist sitter i högsätet. Det framgår redan av företalet till Konkordieboken, där man är mycket bekymrad över alla ”förvillade samveten” som luras ”att *kvarstanna* (min kurs.) under det påvliga okets tvång eller omfattar andra mot Guds ord stridande villfarelser” (SKB s. 34).

För Luther var, som han ofta upprepar, falsk lära ”en synd mot första budet”. De som ägnar sig åt sådant och blandar in sin egen mening i Guds Ord låter inte Gud vara sin ende Gud. Kyrklig gemenskap med dem strider mot Guds bud. Luther skriver till drottning Maria av Ungern i augusti 1530 att all kommunion med den romerska kyrkan var omöjlig. Han rådde ensamma kristna, bosatta i områden som dominerades av reformerta, att ”hellre vara utan sakramentet hela livet” än att ta emot det av en zwinglian. Flera liknande uttalanden finns, och alla är de sprungna ur en djup övertygelse om att lydnad för Kristus och

apostlarnas ord om att fly villfarelsen måste förstås så.

I en luthersk kyrka är kyrkogemenskap alltid lärogemenskap, så att man med Augustana kan säga: ”Våra kyrkor lär endräktigt...” (SKB s. 56). Sådant går inte i gemenskap med villfarelse.

Vilket kyrkosamfund vill Gud att vi skall tillhöra?

Det är viktigt att ställa sig den frågan. I den förvirrande mängd av kyrkor som finns, hade det kanske varit skönt om Gud sänt oss en lista på ”godkända och icke godkända kyrkor”. Men så gör han inte. Han hänvisar oss till vad som sägs i Skriften om hans kyrka.

Där finner vi tydligt och klart, att Gud vill kyrkor där kristna samlas omkring Jesus och möter honom i Ordet och sakramenten. Kristi kyrka, ”de heligas samfund”, finns enligt den Augsburgska bekännelsens kända artikel VII om kyrkan, där ”evangelium *rent* förkunnas och sakramenten *rätt* förvaltas” (min kurs.). Vidare sägs det att ”för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense i fråga om evangelii lära och förvaltningen av sakramenten”. I dessa två enkla satser har vi den lutherska läran om kyrkan sammanfattad. Den kristna kyrkans yttre kännetecken är helt enkelt ortodoxi, ren lära och rätt sakramentsförvaltning, ingenting annat. Där detta finns, där vet vi med säkerhet att Kristi kyrka finns. Och det är där Herren vill finna de sina.

Det är inte svårt att se att Jesus och NT lär denna koncentration kring Ordet och sakramenten. Jesus manar oupphörligen sina lärjungar att hålla sig till hans ord och undervisning. ”*Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar och ni skall förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria*” (Joh. 8:31). För sina apostlar ber han: ”*Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning*” (Joh. 17:17). Kyrkan skall intill tidens slut döpa och lära människorna ”*att hålla allt vad jag har befallt er*” (Matt. 28:20).

I GT säger Herren till den som förkunnar hans ord: ”*Om*

du skiljer det äkta från det oäkta skall du få vara som min mun” (Jer. 15:19). I NT hör vi detsamma: ”*Om någon talar, skall han tala i enlighet med Guds ord*”, står det i 1 Petr. 4:11. Det är vad som skall gälla i kyrkan. All blandning av rent och orent, Guds ord och människoord, är förbjuden. Få har betonat detta så flitigt och starkt som Luther. I kyrkans hus skall inget annat ljuda än Ordet från husets Herre, ”annars är det ingen sann kyrka”, säger han (LW 51:305). Och visst har han rätt. Det är ju vad Skriften överallt lär.

Gud vill ha renlärliga kyrkor som bär fram hans rena och klara ord och inget annat. Därom råder ingen tvekan. Och därför lär också den lutherska bekännelsen så. Den varken skäms eller räds för att tala om ”den rena läran”, ett uttryck som flitigt förekommer, inte heller för att fördöma ”den motsatta falska läran”. Den flödar av *affirmativa*, av vad man bekänner och bejakar som bibliskt, och av *negativa*, vad man avvisar och förnekar som obibliskt. Finns det någon annan kyrklig bekännelse som så frejdigt, friskt och frimodigt talar om ”Guds rena ord” och ”evangeliets rena lära” och sakramentens ”rätta förvaltning”?

Renlärlighet är det få som tror på i dag. Det är ett ord som väcker djupa rysningar. Det beror på att man i den moderna rationalismens spår förlorat tron på alla eviga och absoluta sanningar. Detta präglar också kyrkor som Svenska Kyrkan, där de flesta för länge sedan har gett upp tron på någon ren lära. Svenska kyrkans pastoralinstitut i Uppsala (PIUS), som ansvarar för kyrkans prästutbildning, har ”kastat kyrkans samlade troserfarenheter över bord och ersätter den med samtidens enda sanning – att det inte finns någon sanning”, klagar Markus Hagberg och sju andra präster i Kyrkans tidning nr 9/02. I den andan bedrivs prästutbildningen. Resultatet av den ser vi dagligen. Vi ser hur evangeliet förvrängs i prästens privata funderingar på predikostolen, hur det förvandlats till sin motsats och ersätts av gärningslära i form av socialt och politiskt engagemang och arbete för fred, rättvisa och jämlikhet på jorden. De flesta präster vill för sitt liv inte bli betraktade som renlärliga eller bokstavstroende och är snara att bedyra

att de inte är sådana. Så kan man i dag i kyrkan prata om ren luft, rent vatten, ren miljö och rena och obesmittade matprodukter som alla vill ha – men inte om ren lära.

Ändå är det just renlärighet, det som stämmer med hans rena ord, som Gud vill ha i kyrkan. Allt som står i NT om kyrkor och församlingar handlar ytterst om att förverkliga denna Guds vilja, så att Guds folk troget håller sig till hans ord och evangelium och flyr all villfarelse. Hela NT vittnar om kampen för Guds Ord, för ”det rena evangeliet” och samtidigt om kampen mot allt och alla som vill fördärva det: *”Det vi redan har sagt säger jag nu än en gång: om någon predikar evangelium för er i strid med vad ni har tagit emot, så skall han vara under förbannelse”* (Gal. 1:9). När Gud säger: ”Du skall inte stjäla” betyder det att vi inte skall stjäla något, inte ens småsaker. På samma sätt är det när Gud förbjuder villfarelse i kyrkan: Han förbjuder all sådan, även den minsta. Jesus säger: *”Den som därför upphäver ett av dessa minsta bud och lär människorna så, han skall kallas den minste i himmelriket. Men den som håller dem och lär människorna dem, han skall kallas stor i himmelriket”* (Matt. 5:19).

Vill Gud renläriga kyrkor, så vill han självfallet också att vi skall tillhöra sådana och inga andra. Det är därför vi måste *”pröva andarna”*, vad de säger och bekänner om Jesus Kristus (1 Joh. 4:1). Det gäller inte minst ifråga om kyrkotillhörighet. Där skall vi inte gå efter fina kyrkobyggnader, låg- eller högkyrkliga traditioner, vackra liturgier och sköna gudstjänster, hur mycket folk som samlas och liknande ting, utan efter vad som faktiskt sägs och lärs i kyrkan. Gud förväntar sig av oss att vi skall kunna skilja på sann och falsk lära, renläriga och heretiska kyrkor (av grek. ”héresis”, ”val” av annan väg). Annars hade han aldrig bett oss akta oss för falska profeter och fly dem. Och han förväntar sig inte bara att vi skall känna igen dem, utan också handla. Vi får inte dröja oss kvar under deras tak tills de driver ut oss (vilket de kanske aldrig gör), utan vi skall fly, dra oss ifrån dem. Så säger Gud för att han älskar sina får och inte vill att de skall låta sig luras och till sist slukas av de rovlystna vargarna i fårakläder.

Hur skall vi se på heretiska kyrkor?

Heretiska kyrkor finns och kommer alltid att göra det. Gud låter dem av olika skäl finnas intill tidens slut, men inte för att han vill dem, eller för att vi skall tillhöra dem. Men låter nu Gud dem finnas – på samma sätt som han låter den ogudaktiga världen leva – så skall också vi göra det. Först på yttersta dagen skall ogräset skiljas från vetet (Matt. 13:30).

Vi kan aldrig förneka att Gud låter barn till honom födas också i mycket villfarande kyrkor. Den lutherska bekännelsen är mycket tydlig på den punkten. Den ”hyser alls intet tvivel” om att ”många gudfruktiga, redbara människor” kan finnas i kyrkor, där man ”halsstarrigt utbreder” villfarelser och ”bespottar sanningen”. Men av detta faktum drar den inte slutsatsen att det är Guds vilja att dessa kristna skall vara kvar där. Därför hoppas man att de, när de undervisats och förstått saken rätt, ”med den helige Andes ledning tillsammans med oss och våra kyrkor skall vända sig till Guds ords ofelbara sanning” (SKB s. 39 f.). Budskapet till dessa kristna är kort och gott: Ni är i fel kyrka, kom över till oss!

Jag har ibland mött en del arga kristna som är mycket upprörda över fiendens ”ockupation” av ”deras” gamla fina Svenska kyrka. De är fast beslutna att stanna kvar, slåss och ta tillbaka det som är ”deras”. Någon såg helst att man samlade ihop alla dessa ockupanter som fördärvat kyrkan och lät slakta dem framför altaret i Uppsala domkyrka, i stil med vad Elia gjorde med Baalsprofeterna efter segern på berget Karmel (1 Kung. 18:40). Det påminner om lärjungarna Jakobs och Johannes vrede, när de ville nedkalla eld över folket i en samaritisk by som inte ville ha besök av Jesus (Luk. 9:54). Men Jesus tillrättavisade dem skarpt. Sådana metoder gäller inte för Kristi kyrka i NT. Där heter det i stället: ”*Låt båda växa tillsammans till skörden*” (Matt. 13:30). Det betyder *inte* att Gud vill att vi skall tillhöra ogräsets kyrkor, utan bara att Gud tillåter både heretiska och rätttroga kyrkor att existera sida vid sida här

i världen. Svenska kyrkan har således både Guds tillåtelse och mänsklig rätt att vara som hon vill och tro som hon vill. Har hon nu på demokratisk och laglig väg valt att vara heretisk och bli en kyrka som folk i allmänhet vill ha och ha inflytande över, så får hon vara det – ända till dess skördens Herre kommer.

Men vi för vår del har sett nog av hur det går till i de öppna nattvardsbordens vidsynta kyrkor. Vi som på vårt baner har ”Guds ords ofelbara sanning” (SKB s. 40) som vår paroll hör inte hemma i dessa kyrkor, och vi skall heller inte ägna oss åt omstörtande verksamhet inom dem. Ty det bjuder oss inte Gud någonstans. Vi låter dem finnas, ber för de kristna som ännu är kvar där, predikar för alla som vill höra och bjuder dem att följa Guds Ord.

Vi har inget annat att komma med än Guds Ord och bönen – och en tro på att den lutherska kyrkan med dess rikedom och härlighet är något också för vår tid. Konkordieboken behöver plockas fram igen, dammas av, läsas och tas på allvar. Den Ordets kyrka som där träder fram är värd all kamp och möda att åter bygga upp.

Kanske några lyssnar, kommer över till oss och hjälper till. PH är välkommen!

Staffan Bergman

Kommentaren

[[Lutheranen 1/2002](#)]

”Moder vår” – en förfalskning

För en tid sedan såg jag bönen ”Moder vår” citeras i en artikel. Denna bön väckte omedelbart min misstänksamhet. Den måste vara avfattad med ”Fader vår” som förebild. I artikeln uppgavs, att den stammade från ett kristet bergsfolk i Armenien och skrivits ner omkring år 100. Nu blev Armenien kristet omkring år 300, varför det syns osannolikt, att det funnits ett kristet bergsfolk 200 år tidigare.

Exakt samma bön återfinns emellertid i en skrift, som kallas Esséernas fredsevangelium, och lärs där ut av Jesus tillsammans med ”Fader vår”. Detta evangelium salubjöds för en tid sedan i samband med ett föredrag i Vita huset om esséernas hemliga visdom. Där uppges att evangeliet i original på arameiska (vilket inte är detsamma som armeniska) från 200-talet finns i Vatikanens hemliga bibliotek och dessutom i en slavisk översättning, som lär finnas i Wien. Båda dokumenten skall ha förts till Europa av nestorianska präster på 1200-talet.

Nu är det föga sannolikt, att nestorianska präster (som är syrier eller syrianer som det nu ofta heter) skulle ha haft tillgång till slaviska texter, som borde höra hemma i Ryssland eller Balkanhalvön. Dessutom är originalskriften, som publicerats i en bok på engelska, på hebreiska av ganska modernt snitt och inte på arameiska.

Alltsammans stammar ifrån en ungrare, Edmond Bordeaux Shekely (d. 1979). Hans uppgifter hur man fann skrifterna har inte kunnat verifieras och innehållet i fredsevangeliet visar tydliga tecken på att ha koncipierats i vår egen tid. Det rör sig helt enkelt om en förfalskning.

Det är högst beklagligt, att de feministiska idéer som framläggs i nämnda artikel råkat ut för en olycka att stödja sig på en lögn, vilket inte är ovanligt för den gnosticism som förs fram i vissa former av dagens forskning. Vi kan bara tänka på den villervalla som Krister Stendahl gett upphov till i Svenska kyrkan.

Erik Holmqvist

[[Lutheranen 1/2002](#)]

Reinkarnation kontra evigt liv

Fråga: – Vad menar de kristna, då de talar om evigt liv? Vad är skillnaden mot reinkarnationen?

SVAR: – Först skall sägas att frågan om evigt liv rör vid något mycket centralt i den kristna tron, nämligen relationen mellan Gud och människa. – Det handlar både

om det jordiska livet och vad som sker efter döden.

Enligt den tro, som kristna tiderna igenom bekänt sig till i den apostoliska trosbekännelsen har Jesus genom sin död berett den syndiga människan tillträde till evigt liv. I aposteln Johannes skrifter i Nya testamentet står det mycket om liv, evigt liv. Lättast kan det förstås som frälsning från synd, död och ondskans makt. Genom Jesus Kristus erbjuds människan en livsgemenskap med Gud och får del av Guds Ande. Därför börjar det eviga livet redan på jorden då en människa genom dopet får gemenskap med Gud.

Ur människans synpunkt underhålls livsgemenskapen med Gud genom Guds Ord, alltså bibelläsning, bön, nattvard och kristen gemenskap. Poängen i det kristna livet, kan man säga, är att mer och mer lära känna Gud. Han har ju satsat allt i sin kärlek till människan. Genom att friköpa henne till evigt liv erbjuder han en livsgemenskap, som sträcker sig bortom detta jordiska liv. Evigt liv innebär alltså både ett liv utan ände och ett liv med god livskvalitet. (Det här ska inte förstås som ett löfte om rikedom och makt utan om att växa till i godhet och kärlek.) Och slutligen är det ett liv i fullständig gemenskap med Gud, då allt lagts under Guds makt.

Enligt kristen tro handlar det bara om *ett* liv för varje människa, *ett* liv som börjar på jorden men fortsätter efter döden. Det ger ett evighetsallvar åt det kristna perspektivet. Samtidigt ger tron på ”syndernas förlåtelse, kroppens uppståndelse och ett evigt liv” en dimension av hopp, som har sitt fäste hos Gud själv. Den här tron grundar sig på Guds uppenbarelse, som den är förmedlad i Bibeln och tolkad av bl.a. de lutherska bekännelseskrifterna.

Reinkarnationen representerar ett helt annat tänkesätt. Enligt den så byter själen kropp vid döden. Beroende på hur människan levit, kan hon, enligt denna uppfattning, återfödast antingen till en ”bättre” eller en ”sämre” människa eller ett djur. Tron på reinkarnationen eller återfödelsen representeras främst av hinduismen men också av buddismen och religioner som har sitt ursprung i dessa

österländska religioner.

Enligt kristen tro handlar ”evigt liv” inte om någon återfödelse. Tron på ett evigt liv i kristen bemärkelse och tron på återfödelsen representerar två olika och rent av motsatta uppfattningar, som inte går att förena.

Vill man ha klarhet i vad de kristna egentligen menar om olika saker är Nya testamentet främst att rekommendera, kanske med bredvidläsning av Martin Luthers Lilla och Stora katekes. Man bör undvika den Stora boken om den kristna tron, utgiven av Svenska kyrkan, liksom den Lilla, som bägge är ett försök att vilseföra människor.

Erik Holmqvist

[\[^\]](#)